

Nr 159

Av herr **Hedblom m. fl.**, *angående tillhörigheten till de s. k. nationella församlingarna.*

(Lika lydande med motion nr 192 i Andra kammaren)

Under den senaste tiden har uppmärksamheten kommit att riktas på de nationella kyrkoförsamlingarnas ställning och reglerna för tillhörighet till dessa. Här åsyftas finska församlingen i Stockholm och tyska församlingarna i Stockholm och Göteborg, vilka samtliga är icke-territoriella församlingar av svenska kyrkan. Gällande bestämmelser rörande dessa församlingar är lämnade i kungl. brev angående finska församlingen i Stockholm den 21 december 1840, angående tyska församlingen i Stockholm den 1 mars 1841 och angående tyska församlingen i Göteborg den 5 maj 1882. Stadganden angående kyrkobokföring i icke-territoriell församling av svenska kyrkan har vidare givits i KF 30 september 1910 (nr 103) och i KK 30 juni 1953 (nr 524).

Enligt dessa bestämmelser sker tvångsanslutning av finska respektive tyska medborgare till dessa församlingar, till finska församlingar oavsett om dessa personer tillhör svenska kyrkan eller ej, om de är konfessionslösa eller tillhör annat trossamfund. Hänsyn till uttalad önskan att icke kyrkobokföras i sådan församling tages ej.

Då avsikten med inrättandet av dessa församlingar synes ha varit att bereda vissa utländska medborgare möjlighet till själavård genom anordnande av gudstjänster på deras eget språk och genom tillgång till själasörjare kunnig i detta språk, kan tvångsanslutning av personer kunniga i svenska språket icke anses vara nödvändig och ej heller lämplig. De nationella kyrkoförsamlingarnas fortvaro såsom kyrkokommunala enheter med *skyldighet* för utländska medborgare att kyrkobokföras i desamma medför olägenheter av såväl personlig som administrativ art. Det måste betecknas som opraktiskt att i en storstad som Stockholm med ofta betydande avstånd mellan bostaden och finska eller tyska församlingens kyrka med pastorsexpedition hänvisa dessa grupper av utländska medborgare, som kanske vistas i Sverige under decennier, till en enda pastors-expedition gemensam för hela Stockholm. Att neka den som önskar bli kyrkobokförd i bostadsförsamlingen, där han har sina övriga personliga kontakter, anslutning till den territoriella församlingen innebär att man försvårar och försenar hans anpassning i den nya hemorten. Det kan också uppfattas som ett tvång, som inte synes vara förenligt med de strävanden som föranlett den nya religionsfrihetslagstiftningen.

År 1953 uttalade dåvarande chefen för ecklesiastikdepartementet (prop. 205/1953), att "starka principiella och praktiskt-administrativa skäl kan åberopas mot de nationella församlingarnas bibehållande såsom speciella församlingar för vissa utländska medborgare. Härtill kommer att dessa församlingar icke kan tänkas i fortsättningen utgöra självständiga enheter i ekonomiskt hänseende utan med stor sannolikhet måste understödjas med skattemedel, uttagna av andra än församlingarnas egna medlemmar. Från nu angivna synpunkter är jag därför böjd att förorda de nationella församlingarnas upplösning, även om detta — — — — icke kan ske omedelbart".

De regler som bestämmer tillhörigheten till de nationella kyrkoförsamlingarna är föråldrade. De bryter också eljest gällande bestämmelser om kyrkobokföring i territoriell församling. Då därtill tvångsanslutning av detta slag kan uppfattas som ett otillbörligt ingrepp i den personliga friheten, vilket inte synes stå i överensstämmelse med den religionsfrihet som 1951 års lagstiftning avser att garantera var och en som har sin hemvist inom riket, synes en utredning om reglerna för tillhörighet till de nationella kyrkoförsamlingarna böra komma till stånd.

Under åberopande av det ovan anförda får vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning om reglerna för tillhörighet till de nationella kyrkoförsamlingarna.

Stockholm den 24 januari 1961

Staffan Hedblom

Fridolf Wirmark

Ebon Andersson

Eric Carlsson